

سال نو، برنامه‌ها و بایسته‌ها

اسلامی «میدان فرهنگ» است. ولی امر مسلمین حضرت آیت‌الله خامنه‌ای سال قبل به مناسبت گرامیداشت روز معلم در این زمینه فرمودند: «عناصر فرهنگی جامعه، هر که هستند، هر جا هستند، چه وابستگان به دانشگاه‌ها، چه وابستگان به حوزه‌های علمیه و چه دیگران، باید بدانند که امروز دشمن بیشترین همت خود را بر روی تهاجم فرهنگی گذاشته است. من به عنوان یک آدم فرهنگی و یک آدم سیاسی این را عرض می‌کنم. وقتی نگاه می‌کنم به صحنه نبرد، یک صحنه نبردی است الآن بین شما ملت ایران که طرفدار اسلام هستید و طرفدار نجات مستضعفین و دشمن نظام استکبار دنیا هستید، از یک طرف و بین دشمنان شما یعنی سردمداران جبهه استکبار و ضد اسلام و دنباله‌روهایشان».

این سخن حکیمانه بیانگر برنامه‌های شیطانی جهان‌خواران برای مسخ ارزشهای فکری و اعتقادی جامعه در این برهه است. امروز اگر سخن از تولید انبوه تصاویر مستهجن و تکثیر و توزیع نوارهای ویدئویی مخرب در جامعه می‌رود، اگر ناوگان حمل و نقل مواد مخدر توسط سیاهکاران مرگ‌آفرین توسعه می‌یابد، اگر در جهت تکامل وسایل ارتباطی الکترونیک سخن از ماهواره و فرهنگ‌زدایی عمومی در سرزمین‌های اسلامی به میان می‌آید، اینها و نظایر این شیطنت‌ها بخشی از یک عملیات فرهنگی گسترده است که علیه ارزشهای فکری جامعه اسلامی تدارک دیده شده است.

بدون تردید در این میدان کارزار، خاکریز اول از آن جوانان است. دشمن از راه سرمایه‌گذاری برای منحرف کردن نسل جوان، در صدد انتقام از جریان انقلاب اسلامی و ابر کردن این بدیده شگرف روزگار است، نوجوانان و جوانان آسیب‌پذیرتر از سایر اقشار جوامع‌اند.

هر گاه برنامه‌ریزی استکبار در امر انهدام ارزش‌های اخلاقی و انسانی را در کنار سایر تنگناها و مشکلات جاری از قبیل رشد بی‌رویه جمعیت تا فشارهای اقتصادی، مهاجرت‌های منفی، کمبود فضاهای پرورشی و آموزشی، کمبود کیفی و کمی نیروی انسانی و پایین بودن سطح اعتبارات فرهنگی و پرورشی و امثالهم قرار دهیم، درمی‌یابیم که نیازمند تجدیدنظر در طرح‌ها و برنامه‌ها و شیوه‌های جاری برای رویارویی با تهاجم فرهنگی استکبار هستیم. یعنی باید به عِدّه و عُتده خود در رزمگاه فرهنگ بیفزاییم. از نقشه‌ها و روش‌های پیشرفته‌تری استفاده

سال هفتاد را در شرایطی آغاز می‌کنیم که آهنگ بیداری و خیزش در گوش جان مسلمانان جهان طنین افکن‌تر شده و خورشید همیشه جاوید اسلام ناب محمدی (ص) بر دلهای پاک مومنان بیشتر پرتو افشان گردیده است و تعداد افزون‌تری از مردم سرزمین‌های اسلامی با اندیشه‌های مصلح‌کبیر جهان معاصر حضرت امام خمینی سلام‌الله‌علیه‌آشنایی و انس پیدا کرده‌اند. علی‌رغم تبلیغات متراکم و فزاینده استکبار جهانی علیه انقلاب اسلامی بر اساس مشیت و اراده خلل‌ناپذیر الهی روزبه روز چهره دل‌انگیز و نورانی اسلام بر جهانیان آشکارتر می‌شود و مردم طالب حقیقت دنیا از ره‌آورد مبارک آخرین سفیر الهی شناخت دقیق‌تری پیدا می‌کنند.

محافل استعماری که از رشد اصول‌گرایی اسلامی احساس خطر می‌کنند، برای خاموش کردن شعله‌های انقلاب اسلامی سرمایه‌گذاری هنگفت و سرسام‌آوری می‌نمایند. ملت‌ها، نلاشهای مذبح‌خانه استکبار را در ابعاد مختلف تاکنون تجربه کرده است و در پرتو امدادهای خداوند بزرگ در راه خنثی‌سازی آن ترفندها گامهای افتخار‌آفرینی برداشته است، جنگی را که رژیم علفی و امریکای مستکبر در منطقه راه انداختند، هر چند کمرشکن و تلخ بود، اما در اشتداد و اشتعال آتش انقلاب اسلامی عراق تاثیر گذاشت و در اثر تدبیر آسمانی خیرالماکربین، تیرتخاصم استکبار به قلب خودش برگشت و حقانیت جمهوری اسلامی بر همگان روشن گردید. واضح است که استکبار زخم‌خورده و زیان‌دیده در برابر سیر تکاملی انقلاب اسلامی بی‌تفاوت نخواهد نشست بلکه با استفاده از همه امکانات مادی و معنوی با راه انبیا به مقابله خواهد خواست، آن‌گونه که تاکنون نشان داده است.

یکی از میدان‌های تاخت‌وتاز و تهاجم استکبار علیه انقلاب

کنیم و بخش افزون تری از درآمدهای ملی خود را به این امر سرنوشت ساز اختصاص دهیم، دستگاه تعلیم و تربیت کشور که در خط مقدم مبارزه با تهاجم فرهنگ ابتدال قرار دارد، باید در این زمینه بیش از پیش اهتمام ورزد.

برنامه ریزان و کارگزاران و مدیران و کارشناسان وزارت آموزش و پرورش باید علاوه بر رفق و فتق امور متداول و روزمره، در راه صیغه پرورشی دادن به این نظام کهنه آموزشی، گام های اساسی تری بردارند و بخش بیشتری از اعتبارات و امکانات را به امور پرورشی آینده سازان انقلاب اسلامی که در معرض تهدید حرامیان و دشمنان انقلاب قرار دارند، اختصاص بدهند، علاوه بر تقویت همه جانبه امور تربیتی باید به گونه ای برنامه ریزی شود که معلمین که در رأس فرهنگ سازان هر کشوری قرار دارند با دلگرمی و احساس مسؤلیت عمیق تری به مسایل تربیتی دانش آموزان عنایت مبذول دارند.

فرا تر از آموزش و پرورش، نهادهای فرهنگ ساز دیگر نظیر مطبوعات، صدا و سیما و دستگاه های فرهنگی دیگر باید بر اساس یک خط مشی مشخص و هماهنگ تربیتی به تبلیغ و روشنگری و الگو آفرینی و ترویج ارزش ها مبادرت کنند تا نوجوانان و جوانان دستخوش الگوها و رفتارهای تربیتی متضاد و تعارض آور نشوند و بتوانند در یک فضای لطیف و بارور پرورشی با معیارهای اخلاقی اسلام آشنا و مانوس شوند. استانداران به عنوان نمایندگان طراز اول دولت و رؤسای کمیته برنامه ریزی استانها باید با آینده نگری و دقت، مراقب تحولات فرهنگی استانها و مناطق تحت اشراف خود باشند و در تنظیم بودجه استانها و تخصیص اعتبارات مصوب و توزیع امکانات به نیازهای پرورشی دانش آموزان عنایت مبذول دارند و مستقیماً بر عملکرد کمیته دانش آموزی کمیسیون اجتماعی استان نظارت فرمایند و بخش بیشتری از اعتبارات را برای ایجاد اردوگاه ها و کانون های فرهنگی و تربیتی و برگزاری جشنواره ها و مسابقات ورزشی و هنری اختصاص دهند و مدیران استان را برای یاری آموزش و پرورش در این امور مهم تشویق و ترغیب کنند. امروز خوشبختانه وزیر محترم کشور با واقع بینی در خور ستایشی متأثر از دیدگاه های مقام معظم رهبری و ریاست محترم جمهوری در پی مبارزه با مفاسد اجتماعی و رسیدگی به امور فرهنگی و پرورش نسل جوان است و معتقد است که باید بین آموزش و پرورش و استانداران پیوند محکم و نمربخشی بوجود آید. در بر توان، امکانات مادی و معنوی استان برای ریشه کن کردن فرهنگ

ابتدال و بارور کردن اوقات فراغت دانش آموزان به نحو مطلوب و با شیوه ای انقلابی به کار گرفته شود.

در آموزش و پرورش باید در مقیاس وسیع تر اهمیت مسایل تربیتی برای مدیران مدارس و معلمان بازگو شود و از عملکرد تربیتی معلم و مدیر و رئیس منطقه ارزشیابی دقیق تر و مؤثرتری به عمل آید. بخشی از سرانه تحصیلی دانش آموزان و اعانات مردمی و کمکهای انجمنهای اولیا و مربیان به تامین امکانات پرورشی در مدارس تعلق گیرد. لازم است هسته های مشاوره تربیتی و شوراهای بررسی مشکلات رفتاری و ستادهای تربیتی با جدیت بیشتری به مسایل رفتاری و تربیتی دانش آموزان رسیدگی کنند. در مدرسی که ستاد تربیتی فعال است و مدیر با بصیرت و دلسوزی به امور اخلاقی و تربیتی دانش آموزان توجه می کند، ما شاهد بازده پرورشی خوشایند تری هستیم.

در مدرسی که به دلیل کمبود نیروی پرورشی، مربی امور تربیتی حضور ندارد، نباید مسئله ستاد تربیتی به حال خود رها شود. روسای مناطق می توانند کار پرورشی مدرسه را با حفظ سمت و یا به صورت نیمه وقت به یکی از همکاران واجد شرایط آموزشی واگذار کنند. امور تربیتی منطقه باید در این باب تسهیلات لازم را فراهم کند تا بدین طریق بعد پرورشی مدرسه احیا شود و ستاد تربیتی ابتکار عمل در اجرای برنامه های پرورشی و رسیدگی به مسایل تربیتی دانش آموزان را به دست گیرد. مسئولین مناطق آموزش و پرورش باید با پشتکار، جلسات دانش افزایی ستادهای تربیتی را حداقل چهار بار در سال برگزار کنند. و با دعوت از استادان تعلیم و تربیت اسلامی و صاحب نظران در علوم تربیتی راه را برای ارتقای دانش و بینش تربیتی مدیران مدارس و معلمان و مربیان هموار سازند. امیدوارم در سال هفتاد، برنامه اقامه نماز در مدارس کشور همچنان در صدر امور پرورشی قرار گیرد با حسن تدبیر پی گیری شود. تشکیل انجمن ها و کلوبهای فرهنگی و هنری مطابق دستورالعملی که صادر شد، از اهمیت بالایی برخوردار است. برای پرورش استعداد های دانش آموزان و پاسخگویی به روحیه تشکیلات طلبی آنان، می توان از این انجمن ها و کلوب ها کمال استفاده را به عمل آورد. ضمن اجتناب از برگزاری مسابقات تکراری و خسته کننده باید به مسابقات هشنگانه فرهنگی و هنری و مسابقات قهرمانی مدارس کشور که دو جریان اصلی از فعالیتهای پرورشی تلقی می شوند، توجه خاص مبذول داشت. شایسته است مربیان تربیت بدنی و امور تربیتی کاری کنند که

مدنی گذشت ولی چنین اتفاقی نیفتاد. پس از چند روز میرزای رشتی رسولی را نزد مرحوم شیرازی - صاحب فتوای توتون و تنباکو - فرستاد و اظهار داشت: میرزا محمد حسن! من برای مرجعیت ده جزء قائل هستم، نه جزء آن را عقل می دانم و یک جزء را علم، و چون تو در عقل از من فزونتتری، باید مرجعیت را تو انتخاب کنی و من آن را به تو واگذار کردم. این نفس، نفس مطمئنه است، این نفس انسان بیروز است که توانسته بر خویش غلبه کند.

با نفس خویش بجنگید تا بتوانید با دشمنانتان بجنگید.

این جهاد اکبر است و آن جهاد اصغر. تا موفق به این جهاد نشوید، قدرت بر جهاد اصغری پیدا نمی کنید.

ربنا اننا سمعنا منادیا ینادی للایمان ان امنوا بریکم فامتا! خداوند از قلّه کوه حرا ندایی بگوشم رسید و آن پیامبر بزرگ مرا دعوت به ایمان و پاکی و انسانیت و خلوص نمود و من به تو ایمان آوردم و به رسول تو لبیک گفتم.

«ربنا فاغفر لنا ذنوبنا و کفرنا سیئاتنا و توکفنا عن الابرار» ۱. پروردگارا! ما را بیا مروز گناهان ما را بپوشان و ما را با نیکان بمیران.

امید است بتوانیم رابطه خود را با حضرت قوت بخشیم، تا نسوخت پیدا کنیم و اوج بگیریم و مورد الطاف پروردگار واقع شویم.

• پی نوشتها

- ۱- سوره انشاق آیه ۶
- ۲- سوره بقره آیه ۱۵۶
- ۳- در فقه مذهب شیعه بحثی است که مقدمه واجب را نماز از این باب شمرده اند.
- ۴- مناجات شعبانیه
- ۵- اعراف ۱۷۶
- ۶- سوره جمعه، آیه ۵
- ۷- نهج البلاغه خطبه ۱۲۰
- ۸- سوره محمد، آیه ۱۲
- ۹- سوره آل عمران، آیه ۱۹۳

که پس از انقلاب اسلامی در مراسم نوروز جدی گرفته می شود.

امید است این سنت ملی که به مرور زمان، تقریباً رنگ و صبغه اسلامی به خود گرفته است، در صحیفه روزگار این ملت نقش بندد و جاودانه شود. چرا که «رسالت نوروز در تاریخ ایران، زدودن رنگ پژمردگی و اندوه از سیمای این ملت مجروح و درآمیختن روح آنان با روح شاد و جانبخش طبیعت و مهمتر از همه پیوند دادن نسلهای متوالی این قوم بر سر چهار راه حوادث تاریخ است.»^{۱۷} غنچه های امید و ایمان در سینه بهار دلان شکوفان باد.

• یادداشتها

- ۱- بیرونی، ابوریحان: التفهیم، تصحیح جلال همایی، ص ۲۵۳
- ۲- نوروزنامه، منسوب به عمر خیام نیشابوری، تصحیح مجتبی مینوی، ص ۸
- ۳- برای اطلاع بیشتر رجوع کنید به گاهنامه روز یکم فروردین، امیر فریدون گرکانی، تهران، انتشارات سروش، ۱۳۵۵، صفحات ۴۹-۴۵
- ۴- بیرونی، ابوریحان: التفهیم، تصحیح جلال همایی، ص ۲۵۶
- ۵- گرکانی، امیر فریدون: گاهنامه روزیکم فروردین (نوروز)، تهران، سروش، صفحات ۵۴-۵۲
- ۶- همان مأخذ، ص ۵۷
- ۷- بیرونی، ابوریحان: التفهیم، تصحیح جلال همایی، ص ۲۵۶ (نقل به مضمون)
- ۸- شرح تفصیلی این مراسم در مجله یادگار، سال دوم، شماره سوم، تحت همین عنوان به قلم علامه محمد فروزینی آمده است.
- ۹- گریستن سن، آرتور: ایران در زمان ساسانیان، ترجمه دکتر محمد معین، ص ۱۹۶
- ۱۰- بیرونی، ابوریحان: التفهیم، تصحیح جلال همایی، صفحات ۲۶۰-۲۵۹
- ۱۱- نقی زاده، حسن: گاهشماری در ایران باستان، ص ۵۷
- ۱۲- لغت نامه دهخدا، ذیل ماده نوروز
- ۱۳- گرکانی، امیر فریدون: گاهنامه روزیکم فروردین ماه، تهران، سروش، ص ۷۶ (نقل به مضمون)
- ۱۴- درویش، گاسپار: سفر در ایران، ترجمه اعتماد مقدم، تهران، انتشارات شاپور، ۱۳۶۷، ص ۱۳۵
- ۱۵- بیرونی، ابوریحان: آثار الباقیه، ترجمه علی اکبر دانا سرشت، ص ۲۴۵
- ۱۶- قمی، شیخ عباس: مفاتیح الجنان، چاپ کتابچی، صفحات ۲۸۹-۲۸۸
- ۱۷- شریعتی، علی: کور، ص ۲۶۵

بقیه سرمقاله

دانش آموزان با میل و رغبت در یک یا چند رشته از این مسابقات شرکت کنند. توسعه و تجهیز کانون های فرهنگی و تربیتی و اردوگاه های پرورشی و انجمنها و کانون های ورزشی در سال هفتاد اهمیت بسزایی دارد. علاوه بر جذب اعتبارات مصوب توسط دفاتر ستادی در این باب، ادارات کل استانها باید با اتکا به منابع درون استانی در این راه برنامه ریزی کنند.

در سال هفتاد در مجموع هردانش آموز یکصد تومان سرانه پرورشی دارد (سی تومان تربیت بدنی، بیست تومان بهداشت، پنجاه تومان امورتربیتی) هر چند این مبلغ نسبت به سال گذشته از افزایش قابل قبولی برخوردار است، اما در مقایسه با حجم نیازها رقم چندانی نیست. لذا باید ادارات کل آموزش و پرورش استانها به گونه ای برنامه ریزی کنند که این اعتبار صرفاً برای رفع نیازهای پرورشی دانش آموزان و اجرای برنامه های ورزشی، بهداشتی و تربیتی هزینه شود و صرف امور دیگر نگردد و اعتبارات اداری و خدماتی امورتربیتی مطابق بخشنامه های مالی و اداری از سایر منابع تأمین شود. امید است سال هفتاد سال شکوفایی نظام تعلیم و تربیت اسلامی و سال موفقیت همه جانبه نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باشد و در این سال بیش از پیش بین نهادهای فرهنگی و اجتماعی کشور برای رویارویی با نهام فرهنگ ابتدال تشریک مساعی و هماهنگی به عمل آید. تا به یاری خدای بزرگ نوطئه های فرهنگی استعمارخشی شود و کاروان انقلاب اسلامی از این گردنه نیز به سلامت عبور کند. در پایان تقارن بهار طبیعت با بهار قرآن را به همه بیدار دلان تریک و تهیت می گویم.

سید احمد زرهانی - ۱۳۷۰/۱/۵